

Літаратура і мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННОКАЎ БССР

3 ЮБІЛЕЙНАЙ МАСТАЦКАЙ

А. ГУГЕЛЬ. «Ленін спрод раненых чырвоармейцаў». (Масла).

ЯБЛЫКІ паспелі. Вунь яны, бурштынавыя, крамяныя, адзін у адзін. Здаецца, няма ў дрэва сіл ужо несіць на сабе такі цяжар, махілілася і прасіць—хутчэй зніміце...

Я заўсёды, калі бачу гэтакое харэсто, не магу пазбавіцца ад нейкага найнага здзіўлення перад тым, якое робіць прырода. З маленькага ж зямлякі ўсё пачалося...

Сады, сады... Стэцы над беларускімі вёскамі цяпер густы пах вятонькі — каралевы яблык. І водар гэты як бы ўвабраў у сябе прыгожыя роднай зямлі, а блакітныя аэры і ціхіх вясенніх бароў.

Не, што ні кажы, яблык — гэта не толькі смачне, гэта яшчэ не расказаш, як прыгожа...

Вось у такім пэўным, мажорным настроі я ўваходжу ў кабінет першага намесніка міністра сельскай гаспадаркі Паўла Фёдаравіча Барысава, каб узняць у яго інтэрв'ю пра развіццё садоўніцтва ў рэспубліцы.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

Вялікі сад рэспублікі

На пытанні карэспандэнта «Літаратуры і мастацтва» адказвае першы намеснік міністра сельскай гаспадаркі БССР П. Ф. Барысаў.

— Гэта многа ці мала?
— Павел Фёдаравіч:
— Малавата. Срэдняй ураджай садовіны на рэспубліцы складае ўсяго недзе 26—27 цэнтнераў з гектара.
— Гэта ж столькі, колькі было і гадоў дзесяць назад.
— Прыкладна столькі і было...
— Я дзіўлюся гэтаму. За апошнія гады ў рэспубліцы рэзка выраслі ўраджай літаральна ўсіх сельскагаспадарчых культур. А тут... У чым прычына?
— Прычын многа, больш чым трэба, — сума ўсміхаецца Павел Фёдаравіч. — Узв'язь хача б культуру садоўніцтва. Нізка яна яшчэ ў нас. Нямэ навуковага падбору парод і гатункі дрэў. Доўгі час садалі што кажу ўдому, хто што набудзе — я маю, вядома, на ўвазе напгасы і саўгасы. Вось і засмачлі сады негатунавымі, нізкапрадуктыўнымі пародамі дрэў...
Цяпер нам, па сутнасці, трэба занадта адраджаць нашы старыя беларускія гатункі абліч, груш і іншай садавіны. Праспрабуй, напрыклад, зераз зямлі са славуноў слухаючы бароў...
— Я заўважваю, што пры такім доглядзе саду, як у некаторых гаспадарках, пасадзі не маюцца ні залаты гатункі, ні праз некалькі гадоў адзіць. Дзіўна втрымліваецца. Едзе ў такім напгасе, ці саўгасе на палях — любата, усё як мае быць прапрабаба, прапрабаба, падкормлена і г. д. Зведзеш у сад — вочы б не глядзеш. Дзіран такі, што рыдзеш, не возьме. Дрэвы неабрэзаныя, сірозы ў лішых, абраслі мохам...
— Не буду спрачацца і такое ёсць, — гаворыць намеснік міністра. — Ну і якае на гэта прычына на вашу думку?
Выказваю думку, што ёсць яшчэ ў нас кіраўнікі, для якіх галоўнае выглядаць добра ў зводцы. Возьмем, напрыклад, устаноўленую ЦСУ абавязковую справядану, скажам, ад догляда пасаваў. Ёсць графі і пра бульбу, і кукурузу, і буркі... А пра сад? Няма.
Павел Фёдаравіч моўчы выслухоўвае мой маналог і гаворыць: — І усё ж такі не ў гэтым галоўнае бяда. У нас часам, аб'яваю стаячы, на ўвазе напгасы і саўгасы тэм, што няма яшчэ сапраўднага мастацтва стыму да гэтай справы. Я вам наваю адну характэрную лічбу. Кожную вясень у рэспубліцы пра-

[Заканчэнне на 2-й стар.]

КАНЦЭРТНАЯ ЗАЛА, 23 ВЕРАСНЯ

На попітры артыстаў Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра БССР у гэты вечар лялі святочнай праграмы. Дзяржаўнага аркестра БССР у гэты вечар лялі святочнай праграмы. Дзяржаўнага аркестра БССР у гэты вечар лялі святочнай праграмы. Дзяржаўнага аркестра БССР у гэты вечар лялі святочнай праграмы.

Леанід КОГАН: ЦІКАВЫХ УРАЖАННЯЎ ВАМ!

Фестываль праводзіцца ў перададзеным усенна-раднага свята — 50-гадовага Кастрычніцкага рэвалюцыі, што надае яму асаблівае значэнне. Мы амаль усё і маю на ўвазе музыкантаў, якіх выступіць у прадстаўленні савецкаму выканаўчому школу, які атрымаў шырокае прызнанне ва ўсім свеце. Савецкая ўлада не толькі дала таленавітай моладзі магчымасць найбольш поўна праявіць свае здольнасці, яна расчыла дзверы канцэртнай залы для шырокай працоўнай масы. Мастацтва ў нашай краіне — адзін з самых наштоўных здобуткаў нашай народнай культуры. Цікавае і музыкі пастаянна расце, і ў будучым выканаўчае мастацтва чынае яшчэ большы росквіт.

— Леанід Барысавіч, вы былі членам журы міжнароднага конкурсу ў Мінску. Якой вы думка аб канцэртнай зале нашай філармоніі?

— Так, у Мінску, ды і навогул у Беларусі, я не першы раз. Выступаў у Дзяржаўным сімфанічным аркестра БССР у Віцебску і Брэсце. Пазачасна і ў нашай краіне і за ружавіч канцэртны сезон. Я іграў у Мінску, калі ў вас яшчэ не было сакай канцэртнай залы. Тым больш прынята адзначаць вяртасці цяперашняга паласа філармоніі. Прада, як і ва ўсім новым будынку, агульна тут яшчэ не ідэальна. Асцуннасць добрай рэверберцыі пазбавіла гульнявыя змбрараў, малюлінасці і савантасці, срыпка гучыць, як у радзестудыі, прасці сушавата. Звычайна тэня залы патрабуюць дпрацоўні, і трэба спадзявацца, што іна будзе зроблена.

— Ці не збіраецеся вы ліць з канцэртаў у Мінск?

— Так, і магчыма, ліць сёлета. Відзць, мы прыедем на ўвадз і Елізаветы Гігель, як на гэты раз, а ўсё сміём, разам з сыман Паўлавіч і дацэня Нінай. Яны тамса ма музыканты, ужо ўдзельнічалі ў канцэртах у нашай краіне і за ружавіч. Мы рыхтуем да гэтых выступленняў спецыяльную праграму, якую будзем выконваць у Мінску.

— У мяне цэлы інтэрэс да нашых студэнтаў, і ім жамаюцца таленавітыя маладыя людзі з Беларш, Югаславіі, Японіі і іншых краін. Мая студэнтка Нана Ішвілі сёлета стала пераможцай міжнароднага конкурсу ў Мінску.

— У мяне цэлы інтэрэс да нашых студэнтаў, і ім жамаюцца таленавітыя маладыя людзі з Беларш, Югаславіі, Японіі і іншых краін. Мая студэнтка Нана Ішвілі сёлета стала пераможцай міжнароднага конкурсу ў Мінску.

ДЭВІЗ ПЕСНІ-МАЛАДОСЦЬ

Светлі «Бархаты» сезон на Чарнаморскім узбярэжжы ўпрыгожыцца яркай і святлою падзеяй. Па ініцыятыве Цэнтральнага Камітэта ВЛКСМ у нашай краіне ўпершыню будзе праводзіцца Міжнародны фестываль маладзёнай песні, прысвечаны 50-гадоваму Кастрычніцкаму свята. З 29 верасня па 4 кастрычніка ў Сочы выступіць спяваць з дзесяці краін: Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Кубы, Манголіі, Румыніі, Польшчы, Саўецкага Саюза і Чэхаславакіі.

Ураст уздольнага фестывалю абмяняваю — не толькі за 25 гадоў. Але, нягледзячы на тое, што творчыя біяграфіі выканаўцаў толькі пачынаюцца, многія ўжо заваявалі папулярнасць у сабе на радзіме. А галасы інтэрнацыянальных мастакоў настолькі свежы і прывабны, што іх пачулі і ў нашых краінах. Самыя юныя ўдзельніцы фестывалю семнаццацігадова Клеменціна Магай прыязе з Венгрыі, Яна — зусім не дзюбонтанка. Італьянка — саліста папулярнага ванальнага ансамбля «Арумы» і пераможца конкурсу папулярнай песні. Не навогул у творчых спробах Міжнароднага маштабу польская спявачка Хелена Маёданец, якая была першай на фестывалі маладзёнай песні ў нашай краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне.

Строгае журы, праслухаўшы больш за 50 савецкіх маладзёных выканаўцаў, спынілася пакуль толькі на кандыдатуры вяснамаці-гадзай Марыі Кадрану.

Апрача выканаўцаў уздольнага фестывалю, у нашай краіне будзе праводзіцца і конкурс на кандыдатуры вяснамаці-гадзай Марыі Кадрану.

У мурны фестывалі з савецкага боку ўваходзіць нампаітэраты Аляксандра Паўлюшкіна і Аляксандра Фларноўскага, паэты Міналай Дабранравалі і Леу Ашаніна, спявачка Гелена Веліканова, а тамсама прадстаўнікі ЦК камсамола, маладзёжных выданьняў і радыё. Узначальніцкаю работай вядомы нампаітэрат Аляксандра Холмінава.

У гутарцы з карэспандэнтам АДН Аляксандра Холмінава выказаў упэўненасць у тым, што фестываль у Сочы адыграе вялікую ролю ў развіцці творчасці маладзёных выканаўцаў і папулярнасці лепшых маладзёных песняў. «Несумнінна карысным будзе і Круглы стол фестывалю, за якім побядзе сабраюцца і сур'езная гаворка аб праблемах масавай маладзёнай песні, шляхах яе развіцця. — сказаў А. Холмінава. — Мы свядома не абмяжоўваем загалды моладзі тэм — якія вызначаюцца ў ходзе самой гаворкі».

Наталія АНДРЭВА, карэспандэнт АДН.

РУСКАМУ ДРАМАТЫЧНАМУ ТЕАТРУ БССР ІМЯ ГОРНАГА СЕЛЭТА СПУДНІСЛА 35 ГАДОў

У гэтым годзе ў нашай краіне ўпершыню будзе праводзіцца Міжнародны фестываль маладзёнай песні, прысвечаны 50-гадоваму Кастрычніцкаму свята. З 29 верасня па 4 кастрычніка ў Сочы выступіць спяваць з дзесяці краін: Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Кубы, Манголіі, Румыніі, Польшчы, Саўецкага Саюза і Чэхаславакіі.

Ураст уздольнага фестывалю абмяняваю — не толькі за 25 гадоў. Але, нягледзячы на тое, што творчыя біяграфіі выканаўцаў толькі пачынаюцца, многія ўжо заваявалі папулярнасць у сабе на радзіме. А галасы інтэрнацыянальных мастакоў настолькі свежы і прывабны, што іх пачулі і ў нашых краінах. Самыя юныя ўдзельніцы фестывалю семнаццацігадова Клеменціна Магай прыязе з Венгрыі, Яна — зусім не дзюбонтанка. Італьянка — саліста папулярнага ванальнага ансамбля «Арумы» і пераможца конкурсу папулярнай песні. Не навогул у творчых спробах Міжнароднага маштабу польская спявачка Хелена Маёданец, якая была першай на фестывалі маладзёнай песні ў нашай краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне.

ДОМ БЕЗ ГАСПАДАРА

Яшчэ ў самым пачатку работы над «Любовю Яравой» пастаноўшчык з трыбуны IV з'езда Беларускага тэатральнага аб'яднання заявіў, што нельга ставіць гэтую п'есу, як ставілі яе раней, што тэатр пачынае новы пошук.

Можна, вядома, спрачацца, варта ці наватра ставіць п'есу так, як ставіў яе, скажам, у свой час Малы тэатр. Паспрабаваць, аднак, аб'ектыўна разабрацца ў выніках пошуку, які ў свой час абвясціў рэжысёр.

Але спачатку некалькі слоў пра пастаноўку «Любові Яравой» у Гомельскім абласным драматычным тэатры. Рэжысёр І. Папоў на аднадушную думку крытыкаў стварыў спектакль вельмі сучасны, які прагучаў, як узвямшаная песня ў гонар герояў, што і праз дзесяцігоддзі ўспрымаюцца нібы нашы сучаснікі.

Навізна, сучаснасць, свежасць спектакля блізка, вядома, не ў тым, што І. Папоў свядома пайшоў на спаручэнне некастрыя дэялогіі, якія тармазілі развіццё дзеяння, не ў тым, што ў спектакль былі ўключаны вершы Маякоўскага. Навізна заклучалася перш за ўсё ў вырашэнні цэнтральных вобразаў — Яравой, Кошкіна, Швандзі.

Глядач убачыў у спектаклі героў блізкі і зразумелы яму, па якіх ён можа мець асэнсва сэннішныя ўчынкі.

У горнаўшай якраз і зніка гэта маладосці і аб'яўнасць героў. Яны атрымалі нейкія маунументальныя, несучасныя, нежывыя, Швандзі ў выкананні С. Ажыгіна — гэта штампаваныя «брасішкі», але да таго ж інертны, пасіўны, невыразны, што нават у самых ігравых для Швандзі сценах глядач заставаўся аб'яўкавым. Як заўсёды, з іканавацю ўспрымаўнасць, на сцэне А. Клімова. У яе Любові Яравой шмат шпеліны і аб'яўнасці, сапраўднай чалавечнасці. Аднак і гэты характар не атрымаў у спектаклі сапраўднага развіцця. Выканаўца не дасягаў да нас багаты духоўны свет Яравой, не выявіла яе ўнутранай барацьбы. Нам няясна, што менавіта прымушвае гэтую маладую жанчыну дзейнічаць так, а не інакш, што дае ёй сілы застанца вернай валавоўцы.

Поўнад п'ядула напавнала гэта тэма, а гэта — белая. Тэатр яна разлічваў паленшы спектакль, у якім паленшы справы. Не вядома, наколькі гэта ўдалося, але што «Шчыт і меч» аказаўся спектаклем без радасці і перспектывы, у гэтым няма сумнення.

«Любов Яравую» тэатр прывясціў 50-гадоваму Кастрычніцкаму свята. Тут налетываў, па сутнасці, упершыню новы тэатр, а А. Даброцін як новы галоўны рэжысёр тэатра. Аднак пад канец сезона стала ўжо вядома, што А. Даброцін застаецца ў тэатры толькі ў якасці чарговага рэжысёра.

Даброцін-рэжысёр вызначае яркай фантазіяй. Ён не задавальняецца мінулым вылетам І ўважліва сочыць за ўсім новым у тэатры. Шчыра хваляюцца А. Даброціна праблемы існаснасці ў мастацтве, ён ішкнеца ісці ў нагу з часам.

МІНУЛЫ ТЭАТРАЛЬНЫ СЕЗОН ГОРНАЦЬ ПЧАЛІ ПАСЯХОВА. І ВЫБАР П'ЕСЫ — «ШТОСТАЕ ЛІПЕНА» М. ШАТРОНА

У гэтым годзе ў нашай краіне ўпершыню будзе праводзіцца Міжнародны фестываль маладзёнай песні, прысвечаны 50-гадоваму Кастрычніцкаму свята. З 29 верасня па 4 кастрычніка ў Сочы выступіць спяваць з дзесяці краін: Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Кубы, Манголіі, Румыніі, Польшчы, Саўецкага Саюза і Чэхаславакіі.

Ураст уздольнага фестывалю абмяняваю — не толькі за 25 гадоў. Але, нягледзячы на тое, што творчыя біяграфіі выканаўцаў толькі пачынаюцца, многія ўжо заваявалі папулярнасць у сабе на радзіме. А галасы інтэрнацыянальных мастакоў настолькі свежы і прывабны, што іх пачулі і ў нашых краінах. Самыя юныя ўдзельніцы фестывалю семнаццацігадова Клеменціна Магай прыязе з Венгрыі, Яна — зусім не дзюбонтанка. Італьянка — саліста папулярнага ванальнага ансамбля «Арумы» і пераможца конкурсу папулярнай песні. Не навогул у творчых спробах Міжнароднага маштабу польская спявачка Хелена Маёданец, якая была першай на фестывалі маладзёнай песні ў нашай краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне. Слухачы, залюбілі талентаў у сваёй краіне.

АЛЕКСАНДР БУТАКОУ

Яшчэ ў самым пачатку работы над «Любовю Яравой» пастаноўшчык з трыбуны IV з'езда Беларускага тэатральнага аб'яднання заявіў, што нельга ставіць гэтую п'есу, як ставілі яе раней, што тэатр пачынае новы пошук.

Можна, вядома, спрачацца, варта ці наватра ставіць п'есу так, як ставіў яе, скажам, у свой час Малы тэатр. Паспрабаваць, аднак, аб'ектыўна разабрацца ў выніках пошуку, які ў свой час абвясціў рэжысёр.

Але спачатку некалькі слоў пра пастаноўку «Любові Яравой» у Гомельскім абласным драматычным тэатры. Рэжысёр І. Папоў на аднадушную думку крытыкаў стварыў спектакль вельмі сучасны, які прагучаў, як узвямшаная песня ў гонар герояў, што і праз дзесяцігоддзі ўспрымаюцца нібы нашы сучаснікі.

Навізна, сучаснасць, свежасць спектакля блізка, вядома, не ў тым, што І. Папоў свядома пайшоў на спаручэнне некастрыя дэялогіі, якія тармазілі развіцё дзеяння, не ў тым, што ў спектакль былі ўключаны вершы Маякоўскага. Навізна заклучалася перш за ўсё ў вырашэнні цэнтральных вобразаў — Яравой, Кошкіна, Швандзі.

Глядач убачыў у спектаклі героў блізкі і зразумелы яму, па якіх ён можа мець асэнсва сэннішныя ўчынкі.

У горнаўшай якраз і зніка гэта маладосці і аб'яўнасць героў. Яны атрымалі нейкія маунументальныя, несучасныя, нежывыя, Швандзі ў выкананні С. Ажыгіна — гэта штампаваныя «брасішкі», але да таго ж інертны, пасіўны, невыразны, што нават у самых ігравых для Швандзі сценах глядач заставаўся аб'яўкавым. Як заўсёды, з іканавацю ўспрымаўнасць, на сцэне А. Клімова. У яе Любові Яравой шмат шпеліны і аб'яўнасці, сапраўднай чалавечнасці. Аднак і гэты характар не атрымаў у спектаклі сапраўднага развіцця. Выканаўца не дасягаў да нас багаты духоўны свет Яравой, не выявіла яе ўнутранай барацьбы. Нам няясна, што менавіта прымушвае гэтую маладую жанчыну дзейнічаць так, а не інакш, што дае ёй сілы застанца вернай валавоўцы.

Поўнад п'ядула напавнала гэта тэма, а гэта — белая. Тэатр яна разлічваў паленшы спектакль, у якім паленшы справы. Не вядома, наколькі гэта ўдалося, але што «Шчыт і меч» аказаўся спектаклем без радасці і перспектывы, у гэтым няма сумнення.

«Любов Яравую» тэатр прывясціў 50-гадоваму Кастрычніцкаму свята. Тут налетываў, па сутнасці, упершыню новы тэатр, а А. Даброцін як новы галоўны рэжысёр тэатра. Аднак пад канец сезона стала ўжо вядома, што А. Даброцін застаецца ў тэатры толькі ў якасці чарговага рэжысёра.

Даброцін-рэжысёр вызначае яркай фантазіяй. Ён не задавальняецца мінулым вылетам І ўважліва сочыць за ўсім новым у тэатры. Шчыра хваляюцца А. Даброціна праблемы існаснасці ў мастацтве, ён ішкнеца ісці ў нагу з часам.

У МАКЕТАХ — НОВЫЯ МІКРАРАБНЫ

Архітэктары «Белдэзпріпрэнта» сёння распрасіраўваюць плаіроўну жылых раёнаў, ствараюць індывідуальных дамоў для многіх гарадоў рэспублікі.

На дзямку, які рабіў наш фотакарэспандэнт за абсерваваннем будовы новых жылых масіваў Марціна Злева направа — С. Лішчыц, Л. Трыгор'ева, П. Юраў, Л. Вільчыцкая, В. Котаў.

П'ЯТЫ ў сезоне спектакль — «Звычайную гісторыю» В. Розава на раману І. Ганчарова — паставіў і пяты па ліку рэжысёр — акцёр К. Дубінін, надаўна прыняты ў трупы.

Мы памятаем, які шырокі разанас атрымаў пастаноўка гэтай п'есы ў «Современнике».

[Заканчэнне на 2-й стар.]

ПЕРШЫЯ дні работы выстаікі... Яны асабліва хваляюцца: з'яўляюцца першыя ўражаны ад твораў, першыя ацэнкі...

Мастакі прыслуховваюцца: цікава, а што скажа гледач?

А гледачы спрабуюць атрымаваць перадавыя ўражаны, да асобных ацэнак яшчэ раз.

Карэспандэнт «Літэратуры і мастацтва» параіў некаторых наведвальнікаў выстаікі пазнаёміцца са імямі ўражаннямі. Так з'явіліся гэтыя кароткія інтэрв'ю. І нахалі ацэнкі і ў іх часам спрычына, але яны сведчаць, што выстаіка мае поспех.

ДВА СЛОВА ПРА БАБАЧАНАЕ...

Інтэрв'ю з гледачамі на выстаіцы «Мастакі Беларусі—50-годдзю Кастрычніка»

УЛ. МАРМЕР, Іваніда Вялікая Айчынай вайны (Вільнюс)

Я часта наведваю выстаікі літоўскіх мастакоў і вельмі любіць іх. Уражаны — у самай пераходнай. Радуе, што мастакі стараюцца прадэманстраваць у творах пра вайну, што тэма Вялікай Айчынай вайны вырашаецца па-чужому, з улікам таго чалавечага і мастацкага вопыту, які набыты за чвэрць стагоддзя пасля вайны. Гэтая тэма ніколі не перастае мне хваляць нас, тых, хто бачыў вайну на свае вочы і перажыў і самай горкай яе час, і радасць перамогі. Шчыра скажу, што ўсхвалявала мяне спіс імяў палатно В. Грамыкі «Салдаты». Вельмі проты яна «сюжэт» (важыць, калі ласка, гэтыя слова ў дакуменце) — сабраліся францішкі-лабарціны на месцы баяў. Сабраліся памінуць тых, хто паміраў разам з імі — тых, што загінулі ў баі. Горкі гэты тост. І мне думецца, мастаку удалося прадэманстраваць настрой сваёй героі, скажаць многае, закрануць душу...

Емісты на аснове і трыніці Я. Зайчова «Мая распушчана ў гады Айчынай». Мастак перадаў і суровасць выпрабаванняў, што выпалі на долю народную, і радасць перамогі, пазбегнуўшы пераданасці, памеснічаня, якія так часта бываюць у карцінах на гэтую тэму. Многія персанажы твора запамінаюцца, хваляюць, выклікаюць на роздум.

Мне здаецца, б'ець пэўна неадпаведнасць паміж здымак палатно І. Стасевіча «Клятва» і яго выкананнем. Узяты трагічны момант: на паялышы байцы клянуцца адмоўцы ворагу. А непісьменная карціна нейкім перастым, дэкаратыўным мазочкамі, якія, мне здаецца, больш пасевалі б да іншага сюжэта.

Вось якая умменем знайсці адпаведную мову для расказа аб суровых падзеях вылучаюцца палатно М. Савіцкага, М. Данчыга і тых дзеву мастакоў, пра якіх я ўжо гаварыў.

М. СІНЁУ, доктар тэхнічных навук, лаўрэат Ленінскай і Дзяржаўнай прэмій (Масква)

Асабліва мне падабаюцца карціны М. Савіцкага. Лепшыя з іх — гэта «Партызанская мадонна», «Партызанскі Блакід», «Ураджай». Мастак удава перадае настрой, даносіць да гледача атмас-

феру часу. Ды і зроблены работы на высокім прафесіянальным узроўні.

Цікава задумана карціна В. Грамыкі «Салдаты». Гэта сэнсавае дзень. Былыя вайны ўспамінаюць свае таварышы, якія загінулі ў Айчынную. Выразна акрэслены твары, постаці. Гэта трагічна падажджана.

Уражае вялікая работа М. Данчыга «Беларусь — маці партызанскія». Гэта, можна сказаць, аб'юльготнае, сінтэтычнае палатно.

Наогул работы выстаікі можна падзяліць на дзве катэгорыі. Адны з іх — успаміны, расказ пра мінулае, пра цяжкае выпрабаванне, якія выпалі на долю нашага народа. Такіх работ многа. Яны пераказваюць атмасферу таго часу, напружанне, трывогу.

Другія — пра сённяшні дзень. З іх асабліва спадабалася мне палатно Р. Кудрэвіча «Перад канцэрт» — светлае, аптымістычнае, ад яго павявае свежае жыццё, неспердасноў.

Трошкі незразумелае палатно У. Стальмашонка «Вхутмас» — навошта такая стылізаваная пры вырашэнні сур'ёзнай тэмы...

Алесь БАЧЫЛА, пэвт

Мне здаецца, б'ець пэўна неадпаведнасць паміж здымак палатно І. Стасевіча «Клятва» і яго выкананнем. Узяты трагічны момант: на паялышы байцы клянуцца адмоўцы ворагу. А непісьменная карціна нейкім перастым, дэкаратыўным мазочкамі, якія, мне здаецца, больш пасевалі б да іншага сюжэта.

Вось якая умменем знайсці адпаведную мову для расказа аб суровых падзеях вылучаюцца палатно М. Савіцкага, М. Данчыга і тых дзеву мастакоў, пра якіх я ўжо гаварыў.

М. СІНЁУ, доктар тэхнічных навук, лаўрэат Ленінскай і Дзяржаўнай прэмій (Масква)

Асабліва мне падабаюцца карціны М. Савіцкага. Лепшыя з іх — гэта «Партызанская мадонна», «Партызанскі Блакід», «Ураджай». Мастак удава перадае настрой, даносіць да гледача атмас-

ня. Добра кампанаваны і астаці часткі работы. Карціны выклікаюць светлы настрой.

Палатно М. Данчыга «Беларусь — маці партызанскія» выклікае шмат думак, аднак яго неадпаведна кампазіцыйна.

Прыемная скульптура І. Міско «Беларусь».

Есць на выстаіцы шэраг добрых пейзажаў. Напрыклад, работа М. Казекевіча «Чырвоныя скалы». Добра перададзена вада. Вылучаецца работа В. Цірко «Светлы дзень». Ачуваецца яснасць, чысціца. Спадабалася пейзажы Г. Азгура.

С. МУСІНСКІ, галоўны архітэктар «Белдзяржпроект»

Лепшыя на выстаіцы, мне здаецца, работы М. Савіцкага. Гэта мастак вялікай думкі, глыбокага пануцця. Ён вельмі чалавечны. Асабіста мне яго палатны гавораць пра вельмі многае. Ачуваецца, што гэта напісана чалавечам, які многа перажыў, заехаў, але не ачэрсвае сэрцам.

М. Савіцкі — выдатны майстар кампазіцыі, цудоўны калорыст. У яго ўсё прадумана. Карціны, якія кажуць, моцна скляпаны, усё дэталі да месца — не выкіне ніводнага. А калі выдатна мастак адчувае рытм і гаварыць як архітэктар. Вось карціна «Ураджай». Сядзяць тры. Гэта цэлая сімфонія жэстаў. Усё тут згерманізавана, ураўнаважана. А палатно «Партызанскі Блакід» гуцьняе як рэжым. У партызан, якія стаць, — мужныя, суровыя твары. Яны хваляюць святлы немялкіяк. Гэта краіна да болю.

З іншых работ на выстаіцы калі адзначыць палатно М. Данчыга «Мой Мінск». Цудоўная кампазіцыя. Усё ўзвешана. Арганізаваны, стройны рытм — сапраўды сімфонія. Можна сказаць, што Мінск убачаны новымі вачыма.

Трывалая работа Г. Папалускага «Рыбакі Атлантыкі». Яны прыемна па колеру, добра скляпанавана. Мастак апавядае сваіх герояў — людзей цяжкай працы.

Спадабалася таксама работы М. Казекевіча і Д. Алейніка, пейзажы І. Басова.

А вась В. Савіцка, хоць ён і добра кампануе і піша старанна, трэба больш глыбіні і удумлівасці ў рабоце над партрэтам.

М. КІСЕНЬ, кіраўнік сектара Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута землярыйных машын

Я не спецыяліст у галіне вывучэння мастацтва, але шмат чытаю аб ім, знаёмлюся з лепшымі музэямі, творчасцю мастакоў мінулага і сучаснасці.

На выстаіцы з тэмай па гісторыка-рэвалюцыйную тэму мне спадабалася палатно А. Сямілетова «За ўладу Саветаў». Ачуваецца подых рэвалюцыі. Добра перададзены рух масы людзей. Аўтар узяў незвычайны ракурс — трохі зверху. Ачуваецца, што «накатаецца» магутная, неадольная мова падпарадкавана зместу. Так, у лісце «АТК», дзе паказаны кантэральныя прадуцыі за працы, мастак акцэнтуюць і вельмі тактоўна — важнасць гэтай працы, важнасць пільнасці кантэральна, яго вострага вача. Яно, вока, пераважана ў гэтай вазы, і гэты дэталі быццам падкрэсліваюць задуму мастака. Спадабалася мне таксама аўтаграфіі А. Паслядоўна, якая сапраўды палычына асабіста народнай фальклору. Хоць яна доўга разглядаць пейзажы старога Віцебска, створаныя В. Ральцічам, афарты Г. Папалускага на тэмы коласавыя «Новае зямлі», акавалі Л. Лейтмана. З жыццёва на выстаіцы мне спадабалася многае — работы М. Данчыга, М. Савіцкага, Н. Воранава. Запомніліся партрэт А. Мазалева «На тэму», пейзажы С. Каткова. У пейзажах С. Каткова Мінск пабудова, па суднасінах персанажаў. Мастак нагнае шмат непатрыманых падрабязнасцей. Пазы людзей не зусім натуральныя. Ён зрэбіў занадта прыгожымі влічывае сонца на гарызонце, пануцце-

кі людзей, што ідуць па белым снезе, а на першым плане — абпаленыя дрэвы. Эмацыянальна ж карціна ніяк не ўздзейнічае.

Побач вісіць палатно Г. Вяшчанкі «Ад Савіцкага інфармабюро». Мне здаецца, нейкая падобная кампазіцыя была ў сучасных беларускіх мастакоў, Персанажы трохі агрубленыя. Гэта непрыемна.

Сціпласць, спакоенасць палатно І. Рэя «Вяртанне». Яно нечым вельмі, хваля перастае фігуры і ўсё акружэнне зроблена трохі старомадна.

А вась работа М. Данчыга «Беларусь — маці партызанскія», мне здаецца, тут, у музеі, не да месца. Гэта ўжо не стэндыя жыццё, нават нешта сказаць, што гэта жыццё. Гэта работа для сцяны. Для нейкай грамадскай установы. Там яна глядзелася б лепш. Толькі неабходна дэпрацаваць яе кампазіцыйна.

Не вырашана кампазіцыйна работа Ул. Паскоўкіча «Мінск. 1920 год». Чаму людзі глядзяць ва ўсе бакі? Незразумела.

Наогул жа, выстаіка ўражае разнастайнасцю тэматыкі, непадобнасцю вывучэння сродкаў, якімі карыстаюцца мастакі. Гэта з'ява радасная.

А. СІРОТКІНА, чарбніца

Добра, што нашы мастакі актыўна працуюць над партрэтам выдатных людзей рэспублікі. Мне спадабалася на гэтай выстаіцы скульптурны партрэт Героя Савецкага Саюза Гуляева, створаны А. Бембелем, партрэт Фабрыцыуса работы С. Саліханава, а таксама некаторыя жывапісныя. Вось, напрыклад, партрэт пісьменніка Янік Брыля. Ён напісаны мастаком М. Лісоўскім. Мне па густу кампазіцыі партрэта, яго лірычны настрой. Імяна такім, душэўным чалавечам, і ўвучаюцца Янік Брыль. Шкада толькі, што рукі напісаны невыразна. Краючыя таксама на выстаіцы многія вялікія карціны — «Макаранка» сярэд дзевяці І. Глобіна, «Салдаты» В. Грамыкі, палатны М. Савіцкага, асабліва яго «Партызанская мадонна», «Мая нараджэння» Л. Шымелева. Вось, скажам, у апошняй — такі проты сюжэт: чалавек нарадзіўся. Нарадзіўся ў гады суровых выпрабаванняў. Зіма. Завял. Вакол сцяны — суровыя людзі. Але колькі цёплыні ў гэтай суровасці.

Н. КАВАЛЁВА, журналістка

Я зусім знаёмлюся з новымі твораў нашых графікаў. Мне падабаюцца вельмі многія іх работы і на гэтай выстаіцы. На першых уражаннях досыць цяжка вызначыць, што ўсхвалявае найбольш. Многа работ добрых і розных. Вось, напрыклад, сэрца афарты А. Кашкурэвіча «Мейстры», прысвечана тым, хто стварае мастацкае шкло. У кожным лісце — свае вартасці. А яднае іх у адно непарыўнае цэлае сам падыход мастака да тэмы. Вывучэнне мова падпарадкавана зместу. Так, у лісце «АТК», дзе паказаны кантэральныя прадуцыі за працы, мастак акцэнтуюць і вельмі тактоўна — важнасць гэтай працы, важнасць пільнасці кантэральна, яго вострага вача. Яно, вока, пераважана ў гэтай вазы, і гэты дэталі быццам падкрэсліваюць задуму мастака. Спадабалася мне таксама аўтаграфіі А. Паслядоўна, якая сапраўды палычына асабіста народнай фальклору. Хоць яна доўга разглядаць пейзажы старога Віцебска, створаныя В. Ральцічам, афарты Г. Папалускага на тэмы коласавыя «Новае зямлі», акавалі Л. Лейтмана. З жыццёва на выстаіцы мне спадабалася многае — работы М. Данчыга, М. Савіцкага, Н. Воранава. Запомніліся партрэт А. Мазалева «На тэму», пейзажы С. Каткова. У пейзажах С. Каткова Мінск пабудова, па суднасінах персанажаў. Мастак нагнае шмат непатрыманых падрабязнасцей. Пазы людзей не зусім натуральныя. Ён зрэбіў занадта прыгожымі влічывае сонца на гарызонце, пануцце-

ЛЯ ГЭТАГА прыгожа невялікага дома ў Старых Дарогах мінулае сучаснае

Дарогах мінулае сучаснае. Трагічная песня баянаў прымушае спыніцца і паслухаць дзіўныя пераборы.

Вялікія артысты пакуль што не дума часта сустрачаць у самадзейнасці. Не дазваляе выступленне на рэспубліканскім аглядзе мастацкай самадзейнасці, прысвечаным 50-годдзю Вялікага Кастрычніка, артыстраў з Мінскай (Гомельскай вобласці) і Старых Дарогах (Мінскай вобласці) было радасна сустраць слухачамі.

Сцяць лагожна вострыя дні. І ў дзвары музычнай школы ў Старых Дарогах пасля летніх канікул і адпачынку зноў з'явіліся на рэпетыцыі падзі баваіны.

У гарадскім бальным артыстраў — 35 музыкантаў (кіраўнік В. Паўлюшчык). Вучні старэйшых класаў музычнай школы (работы і слухачы). Граюць у артыстраў выкладчыкі спеваў Паскоўкіч І

ЛЮДЗІ З БАЯНАМІ

Старадарожскай школы Алесандра Жука і Сяргея Зінаіда, работнікі райнага Дома культуры Валерыя Батура, загадчык аддзела культуры Рыгор Шчыра, прадэдушчыца інтэрналі Зінаіда Жука, выкладчыкі музычнай школы Т. Мядзведзіч, В. Кісялёў, З. Арэфева, Т. Паўлюшчык, В. Чарнышэў, выпускнікі музычнай школы Люба Паўлава і Віктар Анікеенка.

У рэпертуары артыстраў фантазія на беларускіх тэмах у апрацоўцы Куніцкага, увертюра да оперы «Яснае саітанне» Туранова, раманс з кінафільма «Авдзень» Шастановіча, «Славянскі танец» Дворнікава, фрагменты з балета «Лебядзінае возера» і «Рускі танец» Чайкоўскага і іншыя творы.

Артыстраў актыўна ўдзельнічае ў рабоце Старадарожскага ўніверсітэта культуры. Усё лістоўрацыйнае, музычнае, частка заняткаў універсітэта праводзіцца сіламі артыстраў і ўдзельнікаў

Зінаіда Жука і Сяргей Зінаіда на рэпетыцыі.

мастацкай самадзейнасці Дома культуры. У дні вялікіх свят артыстраў выступае ў канцэртах у гарадах або пераходзіць сямлімі слухачамі. Ён удзельнічае ў тэатральна-дэмакратычнай самадзейнасці, а за выступленнем на сёлетнім юбілейным рэспубліканскім аглядзе ўзнагароджаным дыпломам першай ступені. Цяпер у артыстраў гарачы пара. Яны рыхтуюць спыс самых адкрытых канцэртаў да вялікага ўсеагульнага свята «Юбілейнага свята» — юбілею Савецкай дзяржавы.

Я. ДАНСКАЯ, фота С. АНАКІ.

ДОМ БЕЗ ГАСПАДАРА

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

Мінская пастаюна вызначалася сваім адметным рысам. Прыняцыйная ўлада спецыяльнае шчырае выкананне ролі юнага Алесандра Адуева артыстрам В. Партызанам, спецыяльна запрашаным з Ташкента. У мадэлага артыстра было столькі чысціні і непасрэднага жыцця і непасрэднага драматызму, што ўсё азіраў і лаводзіцца юнага Адуева здавалася цалкам апраўданым.

У Мінску, у адрозненне ад «Современника», не хацелі рабці купор. Ад гэтых сіняў ў вясце аказаліся вельмі ладрабязнымі, з мнэстам дэталю. І вобразы сваёго, пачынаючы з маці (артыстка М. Кузьменка), атрымаліся прамерна сентымэнтальнымі. Яны ў значнай меры аслабілі драматызм асноўнай вялікай тэмы твора — пайбелі таленту пад цёплым апраўданым чыноўніцка-бюракратычнай машыны.

Зноўдзены ў «Современник» дакладны прыём раціна асноўнай тэмы рамана — тэмы машыны, што аб'явілася перамовае людзей, — тут чытаецца чыста ілюстрацыйна.

Рознастайнасць савісала 1 гэты ў цэлым неаблігі спектакль. Прамерна сентымэнтальнасць і ідэалізацыя саступіла месца непасрэднаму драматызму, той змяніла сатыра, а потым мы ўбачылі і меладраму. Справа тут не столькі ў неразборлівасці малявальнага раціна, колькі ў тым, што пастаюнаўчых хацелі вырашыць задуму з дапамогай аднаго выканання шчырага аднаго Акрамя В. Партызанова, у спектаклі праймаюць і іншыя выдатныя імяны: А. Паслядоўна, В. Мароз, Створаныя імя ролі (Юлія Тафарэва, Надзея Паслядоўна, Чыноўніца) на задуме рэжысёра павіны былі, аднак, стварыць толькі агульны фон, на якім падрабязна іх і іншыя рысы характэрна Адуева-малодшага. У сцэнах з Надзея рэжысёр раскрывае юнакі запал заканагна Алесандра; у сцэнах з Паслядоўна — палымінасць яго душы, веру ў высокі ідэалы; у сцэнах з Юлія акцёр дэманструе стомленасць і аб'яваецца расчараваным у першым хаханні юнага, яго душэўны надлом. І так кожная сцэна Адуева-малодшага і іншыя. Непадобна ў канфіліцы раскрываецца толькі вобраз старэйшага Адуева (артысты І. Шаўціла і П. Будыля). Дробная, на першы погляд, але істотная дэталю. Сцэна з Тафарэва — Вялікая іграцця ў «Звычайнай гісторыі» амаляе ў тых жа дэкарацыях і туалетах, на той жа скурцы белага мядзведзя, каля той жа салоннай канапкі, што і сцэна Ніны — Вялікая з Арбеніным у «Маскарадзе». К. Дубінін — ноў у тэатры рэжысёр, магчыма, ён і не бачыў «Маскарада», але неўважыў, каб кожны пастаюнаўчык быў так анекдатычна прадстаўлены самому сабе.

ВЯЛІКІ САД РЭСПУБЛІКІ

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

вадзіцца пасадкі плодowych садоў. Дык вась, з леташняга года ў нас засталася нерэвалюцыйна і плододавальных звыш мільёна саджанцаў, хача згодна з планам яны павіны былі пайсці ў ход. Кіраўнікі некаторых гаспадарак свядома не жадаюць расшыраць плошчы пад садамі, бо не ведаюць, як даць рады з той праблемы, што ёсць.

Так, намеснік міністра мае рацыю. Я кажу яму, што нядаўна сустраў дзюгна знаёмага — старшыню колгаса, які тут, пад Мінскам, разгаварыўся. Справа ў арцелі па-ранейшаму ідуць паспяхова. Селекта зноў усё добра ўрадылі і збожжжа, і бульба, і кармаплоды. А садавіна? — пытанне. У колгасе, ведаю, гектары дзевяціста садоў. Дрэвы ламіліся ад яблык, — адказаў. І рэпеты спажываў: «Во дзе яны ў мяне, гэтыя дэблы садзяць», — і лапае сабе па патыліцы. Аказваецца, вась умо каторы дзень бегаве старшыня па розных карбэтуальных арганізацыях і прасіць, каб забралі садавіну. Дык хто наадрады адмаўляецца, маўляў, набралі ўжо — няма дзе дзець, а хто прыпенуе тую нікую цану, што

ДОМ БЕЗ ГАСПАДАРА

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

Мінская пастаюна вызначалася сваім адметным рысам. Прыняцыйная ўлада спецыяльнае шчырае выкананне ролі юнага Алесандра Адуева артыстрам В. Партызанам, спецыяльна запрашаным з Ташкента. У мадэлага артыстра было столькі чысціні і непасрэднага жыцця і непасрэднага драматызму, што ўсё азіраў і лаводзіцца юнага Адуева здавалася цалкам апраўданым.

У Мінску, у адрозненне ад «Современника», не хацелі рабці купор. Ад гэтых сіняў ў вясце аказаліся вельмі ладрабязнымі, з мнэстам дэталю. І вобразы сваёго, пачынаючы з маці (артыстка М. Кузьменка), атрымаліся прамерна сентымэнтальнымі. Яны ў значнай меры аслабілі драматызм асноўнай вялікай тэмы твора — пайбелі таленту пад цёплым апраўданым чыноўніцка-бюракратычнай машыны.

Зноўдзены ў «Современник» дакладны прыём раціна асноўнай тэмы рамана — тэмы машыны, што аб'явілася перамовае людзей, — тут чытаецца чыста ілюстрацыйна.

Рознастайнасць савісала 1 гэты ў цэлым неаблігі спектакль. Прамерна сентымэнтальнасць і ідэалізацыя саступіла месца непасрэднаму драматызму, той змяніла сатыра, а потым мы ўбачылі і меладраму. Справа тут не столькі ў неразборлівасці малявальнага раціна, колькі ў тым, што пастаюнаўчых хацелі вырашыць задуму з дапамогай аднаго выканання шчырага аднаго Акрамя В. Партызанова, у спектаклі праймаюць і іншыя выдатныя імяны: А. Паслядоўна, В. Мароз, Створаныя імя ролі (Юлія Тафарэва, Надзея Паслядоўна, Чыноўніца) на задуме рэжысёра павіны былі, аднак, стварыць толькі агульны фон, на якім падрабязна іх і іншыя рысы характэрна Адуева-малодшага. У сцэнах з Надзея рэжысёр раскрывае юнакі запал заканагна Алесандра; у сцэнах з Паслядоўна — палымінасць яго душы, веру ў высокі ідэалы; у сцэнах з Юлія акцёр дэманструе стомленасць і аб'яваецца расчараваным у першым хаханні юнага, яго душэўны надлом. І так кожная сцэна Адуева-малодшага і іншыя. Непадобна ў канфіліцы раскрываецца толькі вобраз старэйшага Адуева (артысты І. Шаўціла і П. Будыля). Дробная, на першы погляд, але істотная дэталю. Сцэна з Тафарэва — Вялікая іграцця ў «Звычайнай гісторыі» амаляе ў тых жа дэкарацыях і туалетах, на той жа скурцы белага мядзведзя, каля той жа салоннай канапкі, што і сцэна Ніны — Вялікая з Арбеніным у «Маскарадзе». К. Дубінін — ноў у тэатры рэжысёр, магчыма, ён і не бачыў «Маскарада», але неўважыў, каб кожны пастаюнаўчык быў так анекдатычна прадстаўлены самому сабе.

ВЯЛІКІ САД РЭСПУБЛІКІ

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

вадзіцца пасадкі плодowych садоў. Дык вась, з леташняга года ў нас засталася нерэвалюцыйна і плододавальных звыш мільёна саджанцаў, хача згодна з планам яны павіны былі пайсці ў ход. Кіраўнікі некаторых гаспадарак свядома не жадаюць расшыраць плошчы пад садамі, бо не ведаюць, як даць рады з той праблемы, што ёсць.

Так, намеснік міністра мае рацыю. Я кажу яму, што нядаўна сустраў дзюгна знаёмага — старшыню колгаса, які тут, пад Мінскам, разгаварыўся. Справа ў арцелі па-ранейшаму ідуць паспяхова. Селекта зноў усё добра ўрадылі і збожжжа, і бульба, і кармаплоды. А садавіна? — пытанне. У колгасе, ведаю, гектары дзевяціста садоў. Дрэвы ламіліся ад яблык, — адказаў. І рэпеты спажываў: «Во дзе яны ў мяне, гэтыя дэблы садзяць», — і лапае сабе па патыліцы. Аказваецца, вась умо каторы дзень бегаве старшыня па розных карбэтуальных арганізацыях і прасіць, каб забралі садавіну. Дык хто наадрады адмаўляецца, маўляў, набралі ўжо — няма дзе дзець, а хто прыпенуе тую нікую цану, што

ДОМ БЕЗ ГАСПАДАРА

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

Мінская пастаюна вызначалася сваім адметным рысам. Прыняцыйная ўлада спецыяльнае шчырае выкананне ролі юнага Алесандра Адуева артыстрам В. Партызанам, спецыяльна запрашаным з Ташкента. У мадэлага артыстра было столькі чысціні і непасрэднага жыцця і непасрэднага драматызму, што ўсё азіраў і лаводзіцца юнага Адуева здавалася цалкам апраўданым.

У Мінску, у адрозненне ад «Современника», не хацелі рабці купор. Ад гэтых сіняў ў вясце аказаліся вельмі ладрабязнымі, з мнэстам дэталю. І вобразы сваёго, пачынаючы з маці (артыстка М. Кузьменка), атрымаліся прамерна сентымэнтальнымі. Яны ў значнай меры аслабілі драматызм асноўнай вялікай тэмы твора — пайбелі таленту пад цёплым апраўданым чыноўніцка-бюракратычнай машыны.

Зноўдзены ў «Современник» дакладны прыём раціна асноўнай тэмы рамана — тэмы машыны, што аб'явілася перамовае людзей, — тут чытаецца чыста ілюстрацыйна.

Рознастайнасць савісала 1 гэты ў цэлым неаблігі спектакль. Прамерна сентымэнтальнасць і ідэалізацыя саступіла месца непасрэднаму драматызму, той змяніла сатыра, а потым мы ўбачылі і меладраму. Справа тут не столькі ў неразборлівасці малявальнага раціна, колькі ў тым, што пастаюнаўчых хацелі вырашыць задуму з дапа

